

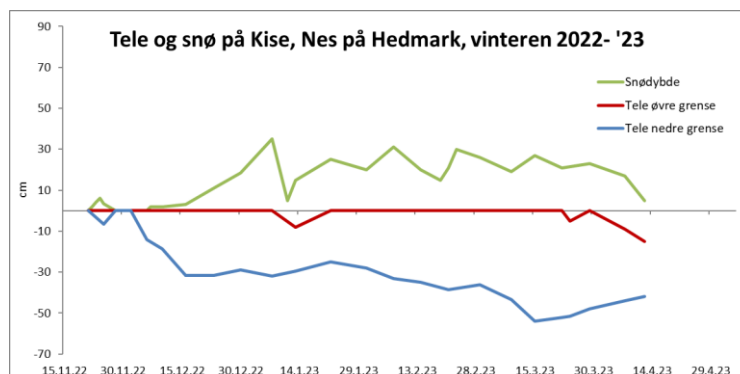
INNHold:

- Telesituasjonen
- Nytt om plantevernmidler
- Hvor dårlig kan enga være før vi gir den opp?
- Pussing og brenning av daugras om våren
- Vårgjødsling

Vel overstått påske

Etter en flott påske værmessig, hvor kun de tidligste områdene har vært klare for kjøring på jordet, har værendringen gjort store innhugg i snø- og teledybde. Telen går fra begge kanter og med regnvær og milde netter tiner telen like mye fra topp som bunn. Figuren under viser utviklingen av teledybden på Kise gjennom vinteren, fram til 12.4. Telen er halvert siden midt i mars.

Med en regntung uke denne uka og finvær til uka vil det bli stor utjevning av våronnstart fra Agder til Mjøsbygdene, bortsett fra de aller tidligste områdene.

Nytt om plantevern

Mattilsynet har, etter søknad fra NLR, godkjent Cerone til bruk mot legde i grasfrøeng. Godkjenningen er gjort som såkalt «bruksområde av mindre betydning» og gjelder så lenge midlet er godkjent i Norge, per nå til 31.07.2023. Vi kommer tilbake til anbefalinger om bruk når vi nærmer oss aktuelt tidspunkt.

I sist Frønytt meldte vi om Minor-use godkjenning av Medax Max, også et vekstreguleringsmiddel. Artikkelen finner du igjen hos [Norsk Frøavlerlag \(froavlerlaget.no\)](http://NorskFrøavlerlag(froavlerlaget.no)).

Plantevernmidler i frø

Vi vil også i år lage en fullstendig oversikt over ulike midler og doser for de ulike frøartene. Oversikten, som vi kaller **Plantevern i frøavl 2023**, vil være klar for utsending til medlemmer i Norsk Landbruksrådgiving innen to uker.

Overvintring og tilstand i frøenger

En kort ringerunde til frørådgiverne tilsier at lite har skjedd på engene kanskje bortsett fra noe gjødsling. Rådgiverne vil ta en runde i sine distrikter før neste ukes Frønytt. Inntil da gjentar vi sist melding når det gjelder overvintring og vurderinger rundt tilstanden.

Bilde: Telen holder på isen på timoteienga i Furnes, Ringsaker. Eng blir heller ikke ødelagt av kraftig regn som Innlandet fikk i går, torsdag.

Hvor dårlig kan enga være før vi gir den opp?

Etter hvert som plantene begynner å vise tegn til liv, er det lurt å ta en runde i frøenga, spesielt i 1. årsenga. Vi observerte en del svake gjenlegg i fjor høst som følge av kraftig dekkvekst og litt dårlig spiring av gjenlegget pga. tørre forhold.

Tell opp hvor mange planter du har pr kvadratmeter. Generelt bør en i grasfrøenger ha 50-100 planter/m², litt mindre for bladfaks og hundegras. I engkvein bør en ha noe flere planter. I rødkløver og hvitkløver er det ideelle 30-50 planter/m², men flekkvis kan vi tåle ned i 4-5 planter/m² om de er jevnt fordelt og samtidig er store. Ta gjerne kontakt med din lokale frøavlsrådgiver hvis du er i tvil.

Pussing og brenning av daugras i frøeng om våren

Noen av artene vi dyrker kan ha mye daugras om våren. Forsøk har vist at det kan være godt betalt å pusse eller brenne, men i noen tilfeller er det svært negativt. Generelt har engsvingel stor bufring mot skade fra både pussing og brenning, selv om det blir seint. Pussing kan gjennomføres fra før vekststart til 2 uker etter. Brenning bør skje før vekststart da avlinga faller til det samme som ubehandlet (ingen brenning) hvis veksten har startet.

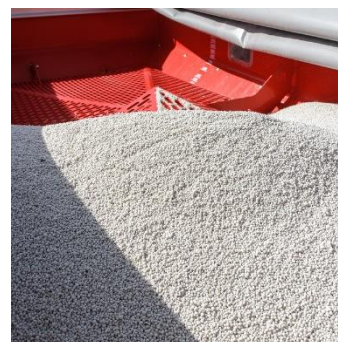

En oppsummering av resultater og anbefalinger i grasfrøeng om pussing og brenning ble skrevet av Lars og Trygve, NIBIO Landvik, i 2021, [dere finner den her](#).

Vårgjødsling

Oppdatering fra Frønytt nr 4:

Vi nærmer oss stadig oppstart på våronn, også i frøenger. Effekten av gjødsel som spres på bakken er avhengig av fuktighetsforholdene. Med en regnværsperiode nå og nær sommertemperaturer på dagtid over helga, vil det være viktig å treffe med gjødslingstidspunktet for å få rask oppløsning. Vær derfor klar til å kjøre så snart du unngår kjøreskader etter opptørking etter vinteren og regnværet. Velg gjerne tvilling foran og bak for å fordele vekta best mulig.

Fra sist Frønytt:

Grasfrøenga bør vårgjødsles ved vekststart, ikke utsett gjødslinga. Dersom en planlegger med bruk av husdyrgjødsel/biogjødsel og må vente på gjødsla, enten det er på grunn av å få det mer kjørbart eller for at en venter på den som skal spre, bør det gis en liten grunnjødsling med mineralgjødsel dersom det kan utføres tidligere.

Hvilken gjødseltype som skal benyttes er ikke viktig så sant en har normale fosfor og kaliumtall i jordanalysene. Ofte benyttes samme gjødsel som en ellers bruker til korn. Grasfrøenga har ikke ekstra behov for kalium slik som eng til fôr.

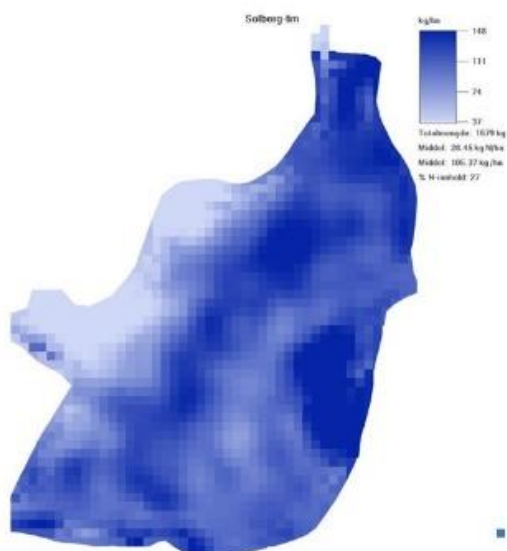
Delgjødsling i timotei bør vi gjøre som tidligere, største delen tidlig vår og delgjødsling ved strekning. Vi skal ikke gjøre et kompromiss og gjødsle alt midt imellom tidlig og ved strekning, timotei må få gjødsel fra vekststart.

Mengde nitrogen en skal bruke til de enkelte artene velger en ut fra erfaring og jordart, mer på lett – næringsfattig jord enn på tung, råmesterk jord eller jord som har fått mye husdyrgjødsel de seinere årene. Ta utgangspunkt i dyrkingsveiledning (<https://nibio.no/tema/mat/korn-og-frovekster/froavl>) om du er ukjent med arten. For Grindstad og Lidar timotei er det en fordel om en har tilgang på N-tester for å justere gjødslingen ved delgjødsling.

Kløver har ikke behov for gjødsling, ingen grunn til å bruke PK eller annen gjødsel.

Antakelig kan flere ha mer igjen for å fordele det nitrogenet som en vil bruke i frøenga på de delene av frøenga som har størst behov. Vi bør ta i bruk variabel gjødsling, presisjonsgjødsling, i grasfrøengene i mye større grad enn hva som gjøres nå. Antakelig har mange det utstyret de trenger for å gjøre det, da er det ikke så stor terskel å ta det neste skrittet. Ser en på fjorårets biomassekart (satellittkart som Cropsat eller Yara Atfarm) kan det gi grunnlag for en variabel vårgjødsling i frøenga, disse kan en ta en kikk på allerede nå lenge før vekstsesongen er i gang. Slike kart kan også benyttes for å gjennomføre en variabel vekstregulering av frøenga seinere i sesongen.

Variabel gjødsling kan benyttes i alle vekster – det gir mer riktig N-gjødsling

Typisk kun 25 – 30 % av arealet har N-behovet som er middelvei

Med Yara Atfarm er det mulig med variabel gjødsling uten GPS-redskap til traktoren
Med CropSat må en ha GPS og kobling til spreder som kan spre variabelt

Norsk Landbruksrådgiving Viken

På frøkonferansen fortalte de svenske gjestene om bruk av variabel gjødsling i frøeng om våren med bruk av satellittbilder fra foregående år. Resultatet bidro til mer jevn modning, og mindre behov for tørking.

Alle Frønytt finner du også på frøavlerlagets nettside <https://www.froavlerlaget.no>

Er du i tvil om frø – ta kontakt med din lokale frørådgiver.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingen	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860